

Ordfører for Mindretallet særdeles godt møtiberet Grundene, hvorfør man havde nægret disse Summer, og han henstillede til den højtærede Minister, om det ikke var muligt at kunne vente, til vi fik en Ordning i det hele af Kirkens egne Forhold; det var hans Overbevisning, at de Fonds, der ere henlagte til Geistligheden, ere tilstrækkelige til, at Kirken kan sørge for sig selv. Jeg deler fuldt den Overbevisning, hertil svarede imidlertid Ordføreren for Flertallet, at om man end tidligere havde haft den Tro, at de Midler, som Kirken raadede over, burde være tilstrækkelige til selv at forsyne sig med Kirke og lønne deres Embedsmænd uden Tilstud af Staten, saa var dette Forhold nu aldeles forandret, mente den ærede Ordfører. Han nævnte de uheldige Tider — jeg tror, det var det Udtryk, han brugte — han hentydede i det hele til de vidende Konjunkturer paa alle Omraader. Jeg tror, at han deri tager fejl. Har det tidligere været muligt for Kirken at sørge for sig selv, saa er vistnok denne Mulighed endnu til Stede, thi det, at de europæiske Regeringer og Børser for en Snæs Aar siden omtrent berøvede de faste Gjendomme c. 1/4 af deres Værdi, begrundet selvfølgelig ikke, at Geistligheden ikke nu skulde kunne klare sig, ligesom tidligere, thi samtidig med, at de faste Besiddelser tabte deres Værdi i saa betydelig Grad, blev ogsaa Livet billigere eller rettere, Pengene fik den samme højere Værdi. Tilbels kan man naturligvis sige, at Geistlighedens Indtægter igennem Tienden ogsaa derved formindskedes. Imidlertid er der ogsaa faste Indtægter, som gøre, at Kirken ubetinget maa kunne klare sig selv, hvis den bliver stillet frit. Jeg vil spørge den ærede Minister, om han ikke mener, at saafremt der bliver gennemført en Kirkeforfatning, og saafremt den lutherste Kirke her i Landet bliver ført over fra at være, hvad den nu er, en Statskirke, til at blive en virkelig Folkekirke, som den skulde være efter Grundloven, og hvis man paa Grund af, at Grundloven siger, at Staten støtter den lutherste Kirke, vilde overgive denne Folkekirke fri Disposition over alt, hvad der er henlagt til Kirken, Præstegaarden, Tiender osv. osv. — om den ærede Minister da ikke mener, at den maa kunne klare sig selv uden at behøve Tilstud fra Staten, hverken til Embedsmænd eller til Kirkerne. Jeg tror ubetinget, at den kan klare sig, især naar man ser hen til andre kirkelige Samfund, der langt fra have saa enorme Værdier at raade over som den lutherste Kirke her i Landet. Hvorfor skulde den ikke kunne staa

paa sine egne Ben ved Hjælp af sin egen Menighed med en saadan Basis, som her bliver givet. Hvis den ikke for Øjeblikket kan klare sig, er Grunden sikkert at søge deri, at der fordres for meget til Præstembederne. Det gaar der maaske i endnu højere Grad end i den militære og juridiske Embedsklasse saaledes, at der stadig fordres mere og mere. Efterhaanden som Befolkningens pekuniære Status gaar tilbage, og efterhaanden som det bliver vanskeligere her i Landet for dem, der bære hele Stattebyrden, at klare sig, at bære Statterne — jo vanskeligere det bliver, desto større Byrder vedbliver man fra Statens Side at lægge paa Stattebyrderne, navnlig igennem Embedsforøgelser og Embedslønnens Stigen. Maa det være mig tilladt at henlede den ærede Ministers Opmærksomhed paa en Ting, som betegner, i hvilken Grad man egentlig er fordringsfuld fra Embedsmændenes Side her i Landet. Hvis man tager Statteforholdene heri København, vil man se, at Gennemsnittet af Statteindtægten her, Middelindeindtægten, af hvilken der svares Stat i København, og vel at mærke altfaa paa det Sted i Danmark, hvor den største Formue og Indtægt er samlet, er omtrent 2500 Kr. aarlig. Det er altfaa af de stattepligtige; der er frataget alle dem, der ikke svare Skat, alle dem, der have under 800 Kr. aarlig Indtægt. Altfaa Middelindeindtægten for de velstillede i Samfundet her i vort rigeste Centrum er 2500 Kr., og gaar man ud i Landet, saa kommer man langt, langt længere ned, men ikke desto mindre fordrer man, at en Embedsmand ikke kan begynde med mindre end allermindst Gennemsnitsindtægten omtrent, i alt Fald i de geistlige Embeder gaar man nødtigt ned under Middelindeindtægten for København. Særlig for de geistlige Embedsmænd finder jeg det aldeles uforsvarligt, thi det burde man kunne fordrø i Almindelighed af alle Embedsmænd, at de burde kunne finde sig til rette i og leve under de jævne og lige Forhold som Størstedelen af de Medborgere, som de skulle arbejde imellem, og at de ikke ville stille Fordringer, som andre rigere Medlemmer af vort Samfund eller at staa jævnsides Grosshandlere, Bankdirektører og lignende. Selv Præsterne troede jeg, maatte være faldede til at stille sig saa vidt muligt paa lige Fod med den Befolkning, som de skulle prædike for. Der er noget temmelig mærkeligt i, at de Mænd, der skulle bringe Evangeliet til fattige, og som skulle prædike den kristelige Forsagelseslære, særlig gøre Fordring paa saa store høje Lønninger. Hvis Kirken fik overladt alle de Indtægter, der nu tilfalde den, til